

Innst. 363 L

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 95 L (2015–2016)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Endringer i fagskoleloven (om studenterrettigheter m.m.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Kunnskapsdepartementet foreslår i proposisjonen ulike endringer i fagskoleloven, bl.a. nye bestemmelser som vil gi fagskolestudenter samme rettigheter som studenter ved universiteter og høyskoler, lovhjemmel til å etablere en nasjonal klagenemnd og til å etablere en midlertidig ordning i NOKUT for godkjenning av utenlandske fagutdanninger. Adgangen til å markedsføre seg som fagskole foreslås også regulert.

Departementet foreslår lovendringer som styrker studentenes rettigheter, og som skal bidra til å skape forutsigbarhet for studentene, fagskolene, fagskoleeierne og andre interessenter.

Departementet foreslår blant annet nye bestemmelser som regulerer gjennomføringen av eksamen, og om retten til å klage på formelle feil og sensur ved eksamen. Videre foreslår departementet hjemmel til å etablere et nasjonalt klageorgan for fagskolestudenter. En særskilt behandling i et nasjonalt klageorgan vil sikre nasjonal likebehandling og ivareta rettssikkerheten til fagskolestudentene på en god måte.

Departementet foreslår å etablere en ordning for godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning og å gi NOKUT ansvaret for ordningen. Den foreslåtte lovbestemmelsen innebærer at NOKUT fatter enkeltvedtak om generell godkjenning av utdanning fra utenlandsk fagskole eller annen yrkesrettet utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå, når utdanningen i

nivå og omfang er sidestilt med godkjent fagskoleutdanning. I første omgang skal dette være en midlertidig ordning der NOKUT skal gi rådgivende uttalelser.

I proposisjonen foreslås også å regulere adgangen til å markedsføre seg som fagskole samt en hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr til den som benytter betegnelsen fagskole eller fagskoleutdanning i strid med loven. En slik regulering skal sikre at bare de som har godkjenning fra NOKUT, kan markedsføre seg som tilbyder av fagskoleutdanning. I høringsnotatet fremmet departementet forslag om dekning av kostnader til advokat i utestengingssaker. Etter vurdering av høringsinnspillene mener departementet det ikke er hensiktsmessig å gå videre med dette forslaget.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Anne Odenmarck og Tone Merete Sønsterud, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Lill Harriet Sandaune og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, viser til proposisjonen.

Komiteen viser til at fagskolen er den tertiære utdanningen innen yrkesfag, og at gjeldende fagskolelov til en viss grad er harmonisert med universitets- og høyskoleloven i oppbygging og innhold. Komiteen

teen er positiv til at proposisjonen har til hensikt å tilpasse fagskoleloven ytterligere til universitets- og høyskoleloven så langt det passer, og sørge for å gi fagskolestudentene like rettigheter som studentene ved universiteter og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen Stoltenberg II satte ned det såkalte Grundt-utvalget som 15. desember 2014 la fram NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg. Disse medlemmer er glad for at regjeringen omsider tar initiativ til handling på fagskolefeltet.

Disse medlemmer har ved flere anledninger siden 2014 oppfordret kunnskapsministeren til å følge opp dette arbeidet, men konstaterer at det, til tross for uttalelser om at man var i «fagskolens år» i 2015, har vært lite satsing på fagskolen fra regjeringens side. Disse medlemmer er tilfreds med at regjeringen nå rydder opp i noen av de problemstillingene som Grundt-utvalget påpekte. Disse medlemmer har også merket seg at det er varslet en stortingsmelding om fagskolene i 2016, og imøteser denne. Disse medlemmer forventer at meldingen inneholder gode og tydelige svar på hele bredden av temaer som Grundt-utvalget fremhever. Disse medlemmer vil understreke at det er et stort behov for en helhetlig og kraftfull satsing på fagskolesektoren som en viktig og framtidsrettet del av det norske utdanningssystem, og forventer at stortingsmeldingen vil gjenspeile dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at fagskolefeltet er et prioritert felt for regjeringen, og at regjeringen med bakgrunn i dette den 15. april 2016 fremmet Prop. 95 L (2015–2016) med en rekke lovendringer for å styrke fagskolestudentenes situasjon. Disse medlemmer viser til at fagskolen er et forholdsvis ukjent utdanningstilbud, at det er derfor positivt at det i etterkant av fremleggelsen av NOU 2014:14, Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg, har vært avholdt en rekke debattmøter om fagskolen, og at en mengde høringsinstanser har levert skriftlige innspill til denne proposisjonen. Videre er disse medlemmer kjent med og er positive til at Kunnskapsdepartementet gjennomfører en omfattende og involverende prosess for å utvikle ny politikk om fagskoler sammen med fagskolene. Disse medlemmer imøteser meldingen som er varslet, og forventer at den ivaretar fagskolens egenart for yrkesrelatert utdanning samtidig som meldingen legger til rette for mest mulig smidige og fleksible utdanningsløp mel-

lom fagskoleutdanning og universitet- og høyskoleutdanning.

2.2 Studentenes rettigheter og plikter (kap. 3)

Vitnemål (kap. 3.1)

Komiteen viser til og støtter forslaget om at fagskolestudentene skal ha lovfestet rett til vitnemål ved fullført fagskoleutdanning. Komiteen er også positiv til at studenter som ikke har fullført fagskoleutdanning, men som har tatt enkelte emner, kan få annen dokumentasjon på utdanningen.

Komiteen er oppmerksom på at flere av høringsinstansene ønsker å lovfeste bruk av vitnemålsmal og gradsbetegnelsen Vocational Diploma utarbeidet av Nasjonalt fagskoleråd og NOKUT for fagskoleutdanningen. Komiteen viser til at det er viktig at det utarbeides en mal som må kunne endres for å ivareta de ulike skolenes behov dersom det skulle bli behov for det. Komiteen ser frem til den bebudete stortingsmeldingen om fagskolene, der spørsmålet om gradsbetegnelse vil bli vurdert.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at flere av høringsinstansene påpeker at gradsbetegnelsen er vedtatt brukt som en standard i fagskolesektoren, og at de følgelig mener at betegnelsen Vocational Diploma bør lovbestemmes som gradsbetegnelse for fagskoleutdanning. Dette medlem støtter dette og mener forslaget bør vurderes nærmere i arbeidet med den kommende stortingsmeldingen og oppfølgingen av denne.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber om at regjeringen kommer tilbake med forslag om at Vocational Diploma lovbestemmes som gradsbetegnelse for fagskoleutdanning.»

Komiteen er positiv til at det blir vurdert om fagskolene på sikt skal innlemmes i den vitnemåls- og karakterportalen som er foreslått for universiteter og høyskoler i Prop. 81 L (2015–2016), jf. Innst. 341 L (2015–2016), eller om det skal opprettes et tilsvarende system for fagskolene. Dette vil styrke arbeidet med å hindre forfalskning av vitnemål og karakterutskrifter, som er et økende problem.

Komiteen viser til Innst. 341 L (2015–2016) om Prop. 81 L (2015–2016), der en enstemmig komité understreker at en slik portal må utarbeides slik at hensynet til personvernet til eierne av vitnemålet blir tilstrekkelig ivaretatt, og tilsvarende med hensynet til forutsigbarhet om hvordan de registrertes rettigheter skal ivaretas. Komiteen forutsetter at slike hensyn ligger fast også i vurderingen av en vitnemåls- og karakterportal for fagskolene.

Eksamen, sensur og klage (kap. 3.2)

Komiteen støtter at studenter ved fagskoler skal ha tilsvarende rettigheter som studenter har etter universitets- og høyskoleloven. Komiteen mener det er viktig med et mest mulig enhetlig regelverk om studentenes rettigheter, slik at fagskoleloven tilsvarer reglene i universitets- og høyskoleloven. Komiteen ser at fagskolestudentene også har behov for andre vurderingsformer, og støtter derfor at annet arbeid som bedømmes med karakter, tas inn sammen med eksamen og prøver der dette er hensiktsmessig.

Komiteen viser til at departementet i høringsnotatet viste til at det er behov for å klargjøre reglene om eksamen og sensur for fagskolestudentene.

Komiteen merker seg at dette får bred støtte av høringsinstansene. Komiteen registrerer at Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) og Rådet for offentlige fagskoler (RFF) ikke slutter seg til departementets forslag om at ansvaret for å oppnevne sensor ved eksamen eller annen tellende vurdering blir lagt til fagskolestyret. Komiteen anser det som viktig å tydeliggjøre at det er styret som har det overordnede ansvaret for fagskolens virksomhet og faglige kvalitet. Komiteen viser til at styret kan delegerer denne myndigheten til andre, eksempelvis til faglig ledelse ved skolen eller eksamensansvarlig.

Komiteen merker seg og er positiv til at fagskolestudentene nå får lovfestet rett til å klage på formelle feil ved eksamen, og at klagemuligheten også omfatter klage på karakterfastsetting.

Annullering (kap. 3.3)

Komiteen støtter at annullering av karaktergivende prøver, eksamen og annet arbeid som bedømmes med karakter, blir lovfestet tilnærmet likt som i universitets- og høyskoleloven.

Bortvisning og utestenging (kap. 3.4)

Komiteen viser til at det foreslås å konkretisere bestemmelsene om utestenging og bortvisning i fagskoleloven.

Komiteen er opptatt av at fagskolestudentene og andre får tydelige og forutsigbare regler for når en fagskole kan bortvise eller utestenge en student.

Komiteen merker seg at høringsinstansene er positive til å konkretisere reglene for bortvisning og utestenging. Komiteen merker seg videre at høringsinstansene er skeptiske til å gi studentene rett til å få dekket utgifter til advokat i forbindelse med bortvisning eller utestenging på tilsvarende måte som i universitets- og høyskoleloven. Komiteen viser til at fagskolene har en vesentlig svakere økonomi, og at forslaget vil innebære at fagskolene vil måtte sette av midler til advokatkostnader, noe som kan gå ut over kvaliteten på undervisningstilbudet og gi stu-

dentene økte kostnader til studiet. Med bakgrunn i dette ønsker ikke komiteen å gå videre med forslaget og viser til at studentene i mange tilfeller vil ha rett til fri rettshjelp.

Vurdering av skikkethet (kap. 3.5)

Komiteen viser til forslaget om å innføre vurdering av skikkethet for studenter som tar fagskoleutdanning som retter seg mot pasienter, barn, elever og andre sårbare grupper. Komiteen er opptatt av å sikre rettigheter og sikkerhet for sårbare grupper og støtter forslaget.

Politiattest (kap. 3.6)

Komiteen registrerer at det foreslås å innføre krav om politiattest ved opptak til eller underveis i utdanninger der studentene kan komme i kontakt med mindreårige og andre sårbare grupper som funksjonshemmede. Komiteen viser til at endringen kun gjelder for utdanninger der slik kontakt foregår som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring.

Komiteen viser til at det i dagens fagskolelov ikke er bestemmelser om politiattest for fagskolestudenter. Komiteen støtter departementets forslag og understreker at det er den enkelte fagskoles ansvar å sørge for å kreve politiattest i tråd med politiregisterloven § 39 første ledd ved opptak til fagskoleutdanning.

Nasjonalt klageorgan (kap. 3.7)

Komiteen er positiv til forslag om å innføre nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanningen på linje med universitets- og høyskoleloven. Komiteen er opptatt av å sikre nasjonal likebehandling og ivareta rettssikkerheten til fagskolestudentene på en god måte.

Komiteen støtter forslaget og mener oppretting av et nasjonalt klageorgan vil ivareta fagskolestudentene på en god måte.

2.3 Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning

Komiteen merker seg at både departementet og høringsinstansene går inn for å etablere en godkjenningsordning for utenlandsk fagskoleutdanning. Komiteen vil påpeke at det er en fordel med systemer som effektivt anerkjenner arbeidstakeres kompetanse, og at dette vil være et viktig tiltak for et mer effektivt og dynamisk utdannings- og arbeidsmarked. Komiteen understreker viktigheten av tillit og kvalitet når det gjelder utdanning på alle nivåer, og støtter departementet i at NOKUT er best egnet til å vurdere utenlandske fagutdanninger.

2.4 Diverse bestemmelser

Forholdet til forvaltningsloven og klage (kap. 5.1)

Komiteen viser til at ved behandling i forvaltningssaker ved fagskoler er forvaltningsloven gjeldende i fagskoleloven. Komiteen merker seg at departementet foreslår å innlemme private fagskoler i bestemmelsen om habilitet og taushetsplikt.

Registrering i Enhetsregisteret (kap. 5.2)

Komiteen merker seg forslaget om at også offentlig eide fagskoler må registreres i Enhetsregisteret. Komiteen er kjent med at enkelte fylkeskommunale fagskoler opererer med flere organisasjonsnumre, og at dette gjør det vanskelig å oppnå hensikten med forslaget om innrapportering til Enhetsregisteret.

Komiteen viser til at forslaget om at fagskoler eid av offentlige tilbydere skal registreres i Enhetsregisteret, støttes i de fleste hørings svarene. Komiteen merker seg at et fylke gjennom to ulike instanser ikke støtter forslaget, og at fylket derfor viser til at fylkeskommunen allerede er registrert i Enhetsregisteret.

Komiteen er kjent med at det er behov for standardiserte kjennetegn for å oppnå den nødvendige oversikt over landets fagskoler. Komiteen er videre kjent med at det ved enkelte fylkeskommunale fagskoler opereres med flere organisasjonsnumre, og at det kan vanskeliggjøre oversikten.

Komiteen støtter forslaget om innmelding i Enhetsregisteret for å gi best mulig oversikt over de fylkeskommunale fagskolene.

Forskrift om opptak (kap. 5.3)

Komiteen registrerer departementets påpekning av at dagens forskrift om opptak til fagskolene kan være misvisende, og ser behov for å gjøre en presisering som tydeliggjør at tilbyder skal gi forskrift som inneholder krav til formell utdanning og realkompetanse.

Overtreddelsesgebyr og forbud mot uriktig markedsføring (kap. 5.4)

Komiteen viser til at betegnelsen fagskole og fagskoleutdanning kun skal brukes av tilbydere som har godkjent utdanning og fagskole av NOKUT. Komiteen registrerer at det foreslås å endre fagskoleloven slik at departementet kan ilegge overtreddelsesgebyr til den som benytter betegnelsen «fagskole» eller «fagskoleutdanning» i strid med loven.

Komiteen støtter forslaget som har til hensikt å beskytte studenter mot å ta en utdanning som ikke er godkjent av NOKUT, og å beskytte institusjonsbetegnelsen fagskole og betegnelsen fagskoleutdanning.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber om at regjeringen kommer tilbake med forslag om at Vocational Diploma lovbestemmes som gradsbetegnelse for fagskoleutdanning.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i fagskoleloven
(om studentrettigheter m.m.)

I

I lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning gjøres følgende endringer:

Ny § 1 b skal lyde:

§ 1 b *Forvaltningsloven*

Bestemmelsene i forvaltningsloven om habilitet i §§ 6 til 10 og om taushetsplikt i §§ 13 til 13 e gjelder ved behandling av saker etter loven her.

Dersom ikke noe annet er bestemt, gjelder forvaltningsloven kapittel III til VI og VIII for avgjørelser om opptak, avsluttende vurdering, annullering av eksamen, bortvisning, utestenging, skikkethetsvurdering, innpassing og fritak etter loven her. Avgjørelser om innpassing og fritak kan påklages etter reglene i § 13.

Godkjenningsvedtak foretatt av NOKUT overfor tilbydere av fagskoleutdanning kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

§ 3 skal lyde:

§ 3 *Organisasjon og ledelse*

Fagskoler skal ha et styre med minst fem medlemmer som øverste ansvarlige styringsorgan.

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanningen som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle offentlige tilskudd overholdes, og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Styret er ansvarlig for at opplysninger som blir gitt NOKUT og utdanningssøkende, er korrekte og fullstendige.

Styret kan delegerer sin avgjørelsesmyndighet til andre ved fagskolen dersom ikke noe annet er fastsatt.

Studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Studentrepresentantene og ansattrepresentantene velges av og blant studentene og de ansatte.

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

Tilbydere av godkjent fagskoleutdanning skal være registrert i Enhetsregisteret.

Departementet kan gi forskrift om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om representasjon i styrende organer.

Departementet kan vedta at det kan gjøres unntak fra loven og forskriftene til loven i forbindelse med tidsavgrensede organisatoriske forsøk.

§ 4 Ny overskrift skal lyde:

§ 4 *Tilbyders plikter*

§ 4 annet ledd skal lyde:

Tilbyder skal gi forskrift om opptak som inneholder krav til formell utdanning og realkompetanse.

§ 5 Ny overskrift skal lyde:

§ 5 *Innholdet i utdanningen og vitnemål*

§ 5 annet ledd skal lyde:

Fagskolen utferdiger vitnemål om fullført fagskoleutdanning. NOKUT kan gi forskrift om krav til vitnemålets innhold. En student som ikke har fullført fagskoleutdanningen, kan be om karakterutskrift som viser beståtte eksamener og prøver og andre vurderinger studenten har fått.

§ 6 skal lyde:

§ 6 *Avsluttende vurdering, eksamen og sensur*

Styret skal sørge for at studentenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal sikre det faglige nivået ved vedkommende utdanning. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annet arbeid når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for utdanningen.

Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å

skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker.

Ved ny sensur etter §§ 7 og 8 benyttes én eller flere sensorer som oppnevnes av styret. Minst én sensor skal være ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakteren er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve og karakteren endres etter ny sensur av den skriftlige delen av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener, prøver og annet arbeid. Dette omfatter vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt, vilkår for adgang til ny praksisperiode, bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. Styret kan gi forskrift om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Klage over formelle feil ved eksamen*

En student som har vært oppe til eksamen, prøve eller annet arbeid som bedømmes med karakter, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at studenten er eller burde være kjent med forholdet som begrunner klagen. Slik klage skal rettes til fagskolen.

Sensurvedtaket skal oppheves hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne. Ny sensur gjennomføres hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider. I motsatt fall holdes ny eksamen, prøve eller lignende med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensur etter paragrafen her kan påklages etter reglene i § 8.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter første ledd fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Fagskolen eller klageinstansen kan bestemme at det skal foretas ny sensur eller holdes ny eksamen, prøve eller lignende hvis det er begått formelle feil som kan ha hatt betydning for én eller flere studenters prestasjon eller bedømmelse av denne.

Styret er klageinstans for institusjonens vedtak etter paragrafen her.

§ 8 skal lyde:

§ 8 *Retten til begrunnelse. Klage over karakterfastsetting*

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Hvis karakteren kunngjøres elektronisk og studenten kan kreve begrunnelse på tilsvarende måte, må krav om begrunnelse fremsettes

innen én uke fra karakteren blir kunngjort. Ved annen type kunngjøring må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra studenten fikk kjennskap til karakteren, men likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelsen skal være gitt innen to uker etter at studenten har bedt om dette. Dersom begrunnelsen ikke kan gis innen to uker, skal studenten varsles om dette og samtidig få oppgitt når begrunnelsen kan ventes. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsippene som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av studentens prestasjon. Begrunnelsen kan gis muntlig eller skriftlig.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakteren er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensur skal da foretas. Ved ny sensur skal sensorene ikke få opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen. Er det fremsatt krav om begrunnelse eller klage over formelle feil, løper klagefristen etter denne paragrafen fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal fremsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annet arbeid som bedømmes med karakter, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.

Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages.

Karakterfastsetting ved ny sensur etter paragrafen her kan ikke påklages.

Nåværende § 8 blir ny § 15.

§ 9 skal lyde:

§ 9 Annullering av eksamen m.m.

Styret kan annullere resultatet av en eksamen, prøve eller annet arbeid som bedømmes med karakter som en student har fått adgang til å avlegge ved å benytte et falsk vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden. Det samme gjelder for godkjenningen av et emne som en student på et tilsvarende urettmessig grunnlag har fått adgang til å delta i. Styret kan også annullere resultatet av en eksamen, prøve eller lignende og godkjenningen av et emne dersom en student forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket, eller forsettlig har forsøkt å fuske, i forbindelse med eksamenen, prøven eller lignende eller under gjennomføringen av emnet.

Styret kan annullere fritak for eller innpassing av utdanning og kompetanse som en student har fått ved å benytte et falsk vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden.

Vedtak om annullering etter første og annet ledd kan påklages av studenten til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Adgangen til annullering foreldes ikke.

Etter at det foreligger vedtak om annullering, skal eventuelle vitnemål eller karakterutskrifter leveres tilbake til fagskolen. Et endelig vedtak om annullering etter første eller annet ledd utgjør et særlig tvangsgrunnlag etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13.

Nåværende § 9 blir ny § 16.

§ 10 skal lyde:

§ 10 Utestenging og bortvisning

En student som tross skriftlig advarsel fra fagskolen, gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid, eller for virksomheten ved fagskolen ellers, kan etter vedtak av styret bortvises fra fagskolen i inntil ett år. Hvis en student på tross av skriftlig advarsel fra fagskolen ikke etterkommer et vedtak om bortvisning, kan styret vedta å utestenge studenten fra utdanningen i inntil ett år.

Styret kan vedta at en student som har skapt fare for liv eller helse for, eller har opptrådt grovt usømmelig overfor, noen som studenten har møtt i forbindelse med undervisning eller praksisopplæring, skal utestenges fra fagskoleutdanning med klinisk undervisning og praksisstudier og fratas retten til å gå opp til eksamen i slik utdanning ved fagskolen i inntil tre år. Det samme gjelder dersom en student har brutt lovfestet taushetsplikt.

Styret kan vedta at en student som har benyttet et falsk vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden som nevnt i § 9 første og annet ledd, eller som har fusket eller forsøkt å fuske som nevnt i § 9 første ledd tredje punktum, skal utestenges fra all utdanning ved fagskolen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved fagskolen i inntil ett år. Tilsvarende gjelder for en student som forsettlig har medvirket.

Et vedtak om å bortvise eller utestenge en student kan bare treffes med minst to tredels flertall i styret. En student har rett til å uttale seg før det treffes vedtak i en sak om bortvisning og utestenging. Vedtaket kan påklages til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Nåværende § 10 blir ny § 17.

§ 11 skal lyde:

§ 11 *Vurdering av skikkethet*

Departementet gir forskrift om at fagskolen skal vurdere om den enkelte student i bestemte utdanninger er skikket for yrket. Vurderingen skal skje gjennom hele utdanningen.

Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

Styret kan vedta at en student ikke er skikket for yrket. Blir det fattet slikt vedtak, kan studenten utestenges fra utdanningen.

Et vedtak om at en student ikke er skikket for et yrke og et vedtak om å utestenge en student fra fagskoleutdanning som følge av at studenten ikke er skikket for yrket, kan bare treffes med minst to tredels flertall i styret. En student har rett til å uttale seg før det treffes vedtak i en sak om skikkethet eller utestenging. Vedtaket kan påklages til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om vurderingskriterier, saksbehandling og klage ved vurdering av skikkethet.

Nåværende § 11 blir ny § 18.

Ny § 12 skal lyde:

§ 12 *Krav til politiattest*

Ved opptak til eller underveis i utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

En student som er dømt for forhold som innebærer at studenten må anses som uskikket til å delta i arbeid med bestemte grupper mennesker, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning. Studenten kan bare utestenges dersom praksisopplæring eller klinisk undervisning må regnes som uforvarselig på grunn av kontakten studenten da får med mennesker.

Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd, eller i regler om krav til politiattester som nevnt i annet ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt. Studenten kan bare utestenges dersom praksisopplæring eller klinisk undervisning må regnes som uforvarselig på grunn av kontakten studenten da får med mennesker.

Styret avgjør, etter uttalelse fra fagskolen, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring.

Vedtaket om utestenging etter denne bestemmelsen kan påklages til det nasjonale klageorganet for fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling ved utestenging på grunn av straffbare forhold.

Ny § 13 skal lyde:

§ 13 *Klageordning og klageorganer*

Fagskoler skal opprette en lokal klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak. Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ 7, 9, 10, 11 og 12. Saker etter disse paragrafene kan ikke behandles av andre organer ved fagskolen.

Den lokale klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og varamedlemmet for lederen skal fylle de lovbestemte kravene for lagdommere. Lederen og varamedlemmet for lederen skal ikke være ansatt ved fagskolen. To av medlemmene skal være studenter.

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlemmet for lederen og to andre medlemmer er til stede.

Den lokale klagenemndas vedtak i saker om fagskolens enkeltvedtak kan ikke påklages.

Departementet gir forskrift om et nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning som skal behandle klager på enkeltvedtak for bestemte områder.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i klagesaker.

Ny § 14 skal lyde:

§ 14 *Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning*

NOKUT avgjør etter søknad fra enkeltpersoner om utdanning fra utenlandsk fagskole eller annen yrkesrettet utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå, skal gis generell godkjenning, slik at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som sidestilt med godkjent fagskoleutdanning. Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

Ny § 17 skal lyde:

§ 17 *Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole*

Betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole kan bare benyttes om utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter § 2. Bare den som har godkjenning fra NOKUT etter § 2, kan benytte seg av markedsføring hvor det blir gitt inntrykk av å ha slik godkjenning.

Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om forbud mot bruk av betegnelse eller navn som uriktig gir inntrykk av å ha slik godkjenning, eller som er egnet til å forveksles med en betegnelse nevnt i første ledd.

Departementet kan etter søknad gi dispensasjon for etablerte sammensatte betegnelser som ikke er egnet til å forveksles med betegnelse nevnt i første ledd.

Den som forsettlig eller uaktsomt benytter seg av betegnelse fagskoleutdanning eller fagskole i strid med første eller annet ledd, kan ilegges overtredelsesgebyr av departementet.

Foretak som bruker betegnelse fagskoleutdanning eller fagskole i strid med første eller annet ledd,

kan ilegges overtredelsesgebyr. Dette gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist forsett eller uaktsomhet.

Departementet kan gi forskrift om utstedelse, størrelse, forfall, klage, overprøving og lemping av overtredelsesgebyret. Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 2. juni 2016

Trond Giske

leder

Bente Thorsen

ordfører